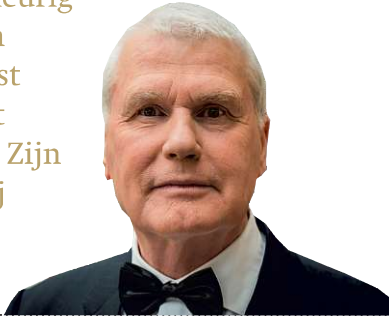

“Een man die zichzelf negro noemde en mij spottend boss - woorden die ik keurig verfoeide. Hij hield van messen. Zijn woede was scherp - net als mijn angst misschien. Een woede die ik afkocht voor 12,50 per uur, inclusief pauzes. Zijn botten staken door zijn vel, maar hij droeg zijn magerte behoedzaam.”

Uit *In het buitengebied* van Adriaan van Dis

Top 5 Non-fictie

- 1 **My way**
Monica Geuze
- 2 **Feyenoord**
Willem Vissers & Bart Vlietstra
- 3 **Ach, moedertje**
Hugo Borst
- 4 **Kampioenen!**
Mikos Gouka
- 5 **Wonderful days. Mental Theo**
Vincent de Vries

Top 5 Fictie

- 1 **De tolk van Java**
Alfred Birney
- 2 **In het buitengebied**
Adriaan van Dis
- 3 **Het einde van de eenzaamheid**
Benedict Wells
- 4 **Ik zie je op het strand**
Jill Mansell
- 5 **Ginevra**
Simone van der Vlugt

Bron: CPNB Bestseller 60

Herkenbare thema's bij Van Dis

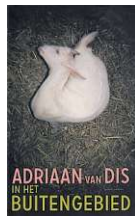
Adriaan van Dis verkent in zijn nieuwe boek het 'buitengebied': het grensgebied waar nog te leven valt, voordat je erbuiten valt. Dit heeft een 'roman in verhalen' opgeleverd, met herkenbare thema's. Tjerk de Reus ANP

Adriaan van Dis is inmiddels een zeventiger, net als de hoofdpersoon van zijn nieuwe boek, *In het buitengebied*, die ook schrijver is. Het is dus een boek dat een tamelijk autobiografische indruk maakt, hoewel Van Dis dit zelf relativiseert in een 'opmerking' achteraf. Niettemin zal het boek juist om deze reden aandacht trekken. De auteur is een beroemdheid en wie wil nu niet weten hoe hij zijn huidige levensfase beleeft? In 2015 viel Van Dis dik in de prijzen, hij ontving de Constantijn Huygens-prijs voor zijn gehele oeuvre en de Libris-literatuurprijs voor een roman over zijn moeder, *Ik kom terug*. In 1994 brak hij definitief door met het veel verkochte *Indische duinen*, een roman over een gezinsleven in de schaduw van Nederlands-Indië. Deze sfeer komt ook terug in *In het buitengebied*, als een vluchteling zich meldt bij het tuinhok van de verteller en klusjes voor hem opknapt. Deze man uit Afrika is getraumatiseerd, en dan komen ook de herinneringen boven aan de Indische vader van de ik-verteller. Dit voelt ongemakkelijk. Hoe moet hij uitleggen hoe hij ermee leerde leven, hoe hij zelf 'troost' vond? Het is typisch

Adriaan van Dis hoe dit aan de orde komt: 'Hoe leg je een arme uit dat ik al heel jong troost vind in dingen? Dat is mijn rijkdom. Ik praat met de dingen en de dingen praten terug.' Aldus vindt de verteller heelheid, door sprekend - dat is ook: verhalen vertellend - zich tot dingen te verhouden. Mensen kunnen verraderlijk zijn en ze kunnen je ontvallen. Voorwerpen blijven, je kunt ze koesteren en oppoetsen tot ze glimmen: 'En nog steeds zoek ik kracht in het gezelschap van dingen. In een kastanje die ik oppoets.' Van Dis is in deze zin voluit een estheet, maar wel eentje die steeds vertrekt vanuit het ongemak.

Vijf 'verhalen'

In de vijf 'verhalen' waaruit deze roman bestaat, staan uiteenlopende mensen centraal, die het eenzame leven van de bejaarde schrijver binnenstappen. Hij woont ergens op het platteland, in de buurt van een rivier die hem geregeld lokt en suicidegepieker losmaakt. Het zijn overigens niet altijd mensen van vlees en bloed die zich bij hem melden. Eenmaal gaat het over een herinnering aan een zekere Claire, terwijl de allereerste persoon die aan bod komt een high-tech 'pop' is,

Roman

In het buitengebied

Adriaan van Dis
Atlas-Contact
€ 18,99

genaamd Akiko. De verteller experimenteert met haar, hij zoekt menselijk contact, hoezeer hij zich ook bewust is van haar technische status. Als ze een keer valt en een wond in haar been heeft, hoopt hij op een menselijk teken van verval: 'De nacht na haar val streelde ik haar kuit voor het eerst, verlangend naar een litteken, naar een rafel, naar iets kapots... naar haar pijn, naar iets menselijks.' Maar de 'schade' blijkt al hersteld, door de makers van de pop, op afstand.

Verlosser

Een kenmerkend verhaal voor Van Dis, denkend aan zijn romans *De wandelaar* (2007) en *Tikkop* (2010), gaat over Ronnie, een jongeman uit de buurt. Hij is afkomstig uit een vrijgevochten, onaangepast gezin, waar chaos en geweld heersen. Boeken lezen bestaat niet in dit gezin, dat is iets 'voor homo's'. De verteller laat hem toe in zijn leven, hij wil Ronnie hulp bieden, en zo de rol van verlosser aannemen. Daartoe poogt hij solidair te zijn met deze mensen, wat uiteraard niet lukt. Het lukt hemzelf niet en zij willen hem niet. Dit type idealisme, gepaard aan schuldgevoel, is een terugkerend motief bij Van Dis, die

'Als je dood bent, kan je nooit meer over mij schrijven', hoort hij een jeugdvriend fluisteren

in dergelijke situaties steevast stuit op zijn eigen onmacht. Als dat eenmaal is ingezien, komt de esthetiek weer in beeld, als troost. Hij maakt graag schoon met groene zeep, 'die uit de pot': 'Na elke verse emmer pak ik haar weer en kijk ik naar de sporen van mijn hand, hebbertig, en dan streek ik een zeepvinger met een vleesvinger. Groene zeep troost. Mits op voorraad.'

Somberheid

Zoals gezegd, de gedachte aan zelfdoding is de ik-verteller niet vreemd. De rivier vlakbij is een verleiding. Hij belandt erin, op een goede dag, maar dan drijvend in een rubberen binnenband. Een eind stroomopwaarts kom hij aan wal, bij een verlaten landhuis. Somberheid overvalt hem: 'Geen idee hoe lang ik daar zat, starend naar de rivier, die oplichtte door de sterren boven ons. Het water wenkte. Ik hoorde huilen. Geween en tandengeknars uit het buitenste gebied.' Maar de drang te leven blijkt sterker. Het motief? Het schrijverschap: 'Als je dood bent, kan je nooit meer over mij schrijven', hoort hij een jeugdvriend fluisteren, de eerste persoon die hij heeft gekend die suicide heeft gepleegd.